

tervező mérnök az, aki üzemet még nem vezetett. Üzemvezetőket lássunk először és tervező ceruzát csak ezek legkiválóbbjai kezébe adjunk.

Mit kívánunk az üzemvezető mérnöktől? Teljes elméleti és gyakorlati tudást, hogy ki tudja érdemelni a végrehajtó személyzet elismerését. Saját magának kell tudnia ellátni és el is magyarázni a vasútüzemben előforduló minden munkát — megfelelő anyag és szerszám birtokában szakképzett munkások nélkül is el kell hogy látni tudjon minden feladatot. Csak ilyen felkészültségű mérnök számíthat megbecsülésre és eredményes munkálkodásra.

A hiányokért természetesen nem csak a Főiskolát kell okolni, de a lényeges hiba az, hogy a Főiskola nem kelti fel a hallgatókban a vasútüzemek iránt kellő mértékben a figyelmet. Az e téren a Főiskolára váró feladat ellátásának módját pedagógusainkra kell bízunk, mihez az üzem részéről örömmel ajánljuk fel segítségül szak tudásunkat.

Az akác és fenyő a somogyi homokon

VÖLGYI LÁSZLÓ

a volt nagyatádi erdőgazdaság főmérnöke

A somogyi homokot kedvező éghajlata, talaja miatt a legrégibb időktől kezdve erdő borította. K—NY-irányban húzódó hullámos felszínén a mocsaras teknőktől kezdve a száraz buckatetőig minden termőhely megtalálható. Talaja eolikus eredetű homok, s különösen a buckaközökben több-kevesebb agyagot tartalmaz. A teknők talaja nagyon savanyú, egybeült savanyú vagy semleges kémhatású. A vizes Ph 4,4-től (*Nardus stricta*, *Agrostis alba* ass.) 6,4-ig (*Corynephorus canescens* ass.) változik. Jelentős talajhiba csak a teknőkben észlelhető gley alakjában.

Főfafaja a kocsányos tölgy járulékfáival (kóris, szil, juharok, gyertyán, kis- és nagylevelű hárs, ezüsthárs), a vízesebb részekben pedig a mézgás éger, nyír és hazai nyárok. Helyenként a bükk is nagyobb állományokat alkotott kocsányos tölgy, gyertyán és korai juhar elegyével. Bár minden kétséget kizáróan bizonyítani nem lehet, valószínű, hogy az erdőfenyő őshonos. Az idők folyamán az erdők mind kisebb területre húzódtak vissza s a megmaradtak jórésze a mezőgazdaság főüzemágának — az állattenyésztésnek — céljait szolgálta legelők biztosításával. Emellett a túlzott méretű vadgazdaságokban a fatermelés csak harmadrendű fontosságú volt.

Igen nagy károkat okozott az 1890-es években megindított lecsapolás, amit a tervszerűtlen uradalmi árkolások csak fokoztak. Eltűnt a teknők vize, a talajvíz-szint lejjebb szállt s minden termőhely egy fokkal szárazabb lett. A víz eltűnése miatt a levegő relatív páratartalma csökkent és az aszálykárosítások gyakoribbá váltak. Szerencsésebb volt az eset, ha a teknőket halastavakká alakították át.

Az őshonos fafajok mind kisebb területre szorultak s helyüre a törpebirtokosok könnyebben telepíthető fafajokat hoztak, hogy állataiknak legelőt, vadjaiknak sűrűt biztosítsanak. Ezek a telepítések főleg a szárazabb részekben váltak szükségessé, mivel az üdebb részek sarjról rendszerint felújultak. A telepítés során a csemetetermelő cégek a legkülönbözőbb fenyő- és lombfajokat — akácot, erdei-, fekete-, banks-, sima-, luc-, szurkos-, vörösfenyőt — ajánlottak. Különösen az első három fafaj válogatás nélküli telepítése látható. Talán sehol az országban nincsenek úgy összekeverve a fafajok, mint éppen a somogyi homokon. A nagy kísérletezés eredményeképp maguk a fafajok mutatják meg, hogy hol képesek beváltani a hozzájuk fűzött reményeket. Mivel az erdőgazdaság fejlesztési irányát megszabó kormányhatározat a fatömegfokozás érdekében a gyorsan növvő fafajok fokozottabb telepítését írja elő, az akáccal és a fenyőkkel kapcsolatban szeretném leírni tíz éves tapasztalataimat a somogyi homokon. Megkísérlem a megoldandó problémákat felvetni és a további kutatás figyelmét néhány szempontra felhívni.

Akác

A múltban főleg legelőerdők létesítésére használták. Alatta a felverődött *Bromus sterilis* dús legelőt biztosított már koratavasszal. A buckatetőktől kezdve minden termőhelyre telepítették, felújítása kizárólag gyökérsarjról történt. Egyes helyeken, különösen a kisebb uradalmakban, a letarolt tölgyesek helyére is telepítettek akácot. Magassági növekedése 25 éves korban elérte a 28 m-t is, vastagsági növeke-

dése azonban a túlsűrű állás miatt nem volt nagy, sőt nyáron komoly viharkárok is keletkeztek benne. Mostani akácosaink főjellegzetessége az elegyetlenség és az egyzintűség. A buckatetőkön sýnlódnék, a bucka alsó kétharmadába került állományok kifogástalan fejlődésűek, különösen akkor, ha alája feketebodza települt, és ez talaját gyommentesen tartja. Kiváló a fejlődése a különböző elegyekben is. Egyes helyeken erdei- és feketefenyő állományok között még buckatetőkön is elfogadható törzseket nevel s főleg lombjával javítja a fenyő savanyú humuszát. (Inke, Ördög-domb, Lábod).

Tény, hogy a sok rontott akác, a legelőt követelő, kellően fel nem világosított gazdákkal folytatott harc, nagyon sok erdésznek elvette a kedvét az akácok telepítésétől, s a gyertyánhoz hasonlóan „akácveszedelemről” beszéltek. Magam sem láttam szívesen az erdőkben az akácot, de az utóbbi évben megjelent szacikkek — különösen pedig *Keresztesi Béla* tanulmányai — hívták fel a figyelmemet erre a fajra és többet kezdtem figyelni az állományaimat. Foglalkoznunk kell ezzel a fajjal anélkül, hogy az őshonos fajokainkat háttérbe szorítanánk. Erdőművelési módszere még kidolgozásra vár. Megfigyelésem szerint elegyetlenül csakis talajvédő cserjeszint alkalmazásával lehet telepíteni. Ehhez kínálkozik a feketebodza. Korán kell majd tisztítani és gyakran gyéríteni, hogy a megfelelő vastagsági növekedést biztosítva, fel ne nyurguljon. Fontos feladat a legkedvezőbb hálózat kikísérletezése s nagy gond fordítandó a csemeteneveléshez felhasználásra kerülő mag származására. Eredményes művelési mód lesz *Borsos Zoltán* átmeneti társulásainak kialakítása (Az Erdő III. évf. 12. szám). Szerintem váltógazdaságot lehet kialakítani a somogyi homokon az akác és a kocsányos tölgy között. Ilyen irányú kísérleteket magam is folytatok.

Célszerű az akácot más elegyekben is felhasználni. Különösen a kellően nem záródott 15—20 éves tölgyfiatalosok hézagai volnának jól hasznosíthatók és fenyőfiatalosaink elegyetlenségét is meg lehetne vele szüntetni. Főhasználat után nagy lesz ugyan az akácsarjadzás, azonban akármilyen állományt telepítsünk utána, a fejszét helyesen használva, tervezett munkánk elvégezhető lesz. Ha pedig a kitermelés után az akác területarányát kellene csökkentenünk a nyár elején a gyökfőbe hatoló kéreghántás elvégzése és a feltörő sarjaknak augusztus második felében történő leverése után az akác visszaszorítható lesz.

Még egy helyileg alkalmazott felújítási módról kell beszámolnom. A katlanozással elvégzett tarvágás után a vágásterületet felszántjuk. A levágott akácgyökerek mint gyökérdugványok kezdenek a tavasszal hajtani s a területen egyenletesen csaknem mindenütt jön az újulat. Mivel kezdetben nem fejlődik olyan rohamosan mint a katlanok peremén eredő sarjak, a hiányok erőteljes, magról nevelt kétéves csemetékkel pótolhatók.

Erdeifenyő

Az összes fenyők közül az erdeifenyő fejlődik legjobban a somogyi homokon. Jelentős területhányada miatt fokozott figyelmet érdemel. Termőhelye a nedves lapok kivételével minden egyéb terület, aránylag még a legszárazabb buckatetőkön is jól fejlődik. Ezért telepítették már a múltban is minden termőhelyre a sajnos elegyetlen, egyszintű állományokat. Kis területen felhasználták lombfiatalosok pótlására is, sőt, mivel magról jól újul, a tarvágásokban felferődő sarjak közé is bekerült.

Mai állományait vizsgálva megállapíthatjuk, hogy *elegyetlen telepítése a legrosszabb művelési mód*. Telepítésekor 1x0,5 m, vagy 0,5x0,5 m-es hálózatot használtak s a tisztításokat, valamint a gyérítéseket teljesen elhanyagolták. Azt gondolták, hogy sűrűn kell a fenyőt tartani, mivel másképpen nem tisztul fel. Így hosszúak, de vékonyak lettek a törzsek, s a korona a csúcsra tolódott. Ha bármilyen lék keletkezett egy ilyen állományban, a gyakori nyári viharok igen jelentős szélkárokat okoztak bennük. Legutóbb 1954. év nyarán Lábodon a Szarvas-erdő felett végigszáguldó vihar 21,9 ha. területen törte össze a 25 éves erdeifenyő állományt. Ezt megelőzően 1949-ben Kutas község határában, 1952-ben Somogyszob község határában voltak nagyobb szélöntéseink. Mindhárom esetet megvizsgáltam. A vihar mindig egy gócból kiindulva támadta meg az állományt és a törzseket vagy derékba törte, vagy gyökerestől kifordította és halomba döntötte. A támadási pontok mindig üres foltok voltak, melyek már a 15 éves állományokban is gombafertőzés (*Armillaria*) folytán keletkeztek. A pusztítás annál nagyobb, minél közelebb vannak a fertőzési gócok egymáshoz. Azokban az állományokban volt a legtöbb fertőzési góc, amelyek előzőleg alomtűzet kaptak és a törzsek gyökfői erősen megperzselődtek. A vihar azo-

kat a törzseket törte le, amelyeket a gomba már erősebben megtámadott. A gyökerektől kidöntött törzseknél vagy a karógyökér volt fertőzve, vagy pedig — ami nagyon gyakori eset — egyáltalában nem volt karógyökere, hanem az egész gyökérzet a talajfelszínhez közel terült szét. Különösen, ha száraz nyár következett a vihar-károsításokra, jelentős szűkösítés lépett fel a látszólag épen maradt törzseken (Kutas 1950—1951). Az előfordult esetekből, de különösen a legutóbbiból, amint azt a helyszínen dr. Magyar Pál is megerősítette, az alábbi megállapítás vezethető le: A pusztulás kedvező feltételét a mezőgazdasági talajra telepített elegyetlen, sűrű allomány teremtette meg. Továbbsegítette ezt a tisztítások és gyérítések elmulasztása, a gyakori alomtűzek. Ezek nyomán gócékból kiindulva és gyűrűsen terjedve lékeket alakított ki az állományban a gomba. A többit a vihar elvégezte.

A sekély gyökérzet kialakulása telepítési hibával magyarázható. A homok, különösen a bucketetőkön igen kis mélységig (15—20 cm) tartalmaz csak számottevő humuszt. Ha a telepítéskor nem volt teljes vagy részleges (pásztás) talajelőkészítés (szántás, ásás), s nem volt a vékony humuszréteg leforgatva, akkor a fejlődő csemetek gyökérzetüket ebben a sekély rétegben fejlesztették ki, s csak annyira mentek le gyökereikkel, amíg a megfelelő talajnedvességet biztosítani tudták. Vidékünk elég csapadékos (évi 727 mm) s a csapadék jórésze a tenyészidőszakra esik. Nem kell a fának a vizért nagyobb mélységbe menni annál inkább sem, mivel ott vajmi kevés felvehető tápanyagot talál. Nem minden évben kedvező azonban a csapadékeloszlás. Különösen az utóbbi tíz évben volt gyakori az aszályos nyár. Ilyenkor a látszólag épen maradt fenyőtörzsek vihar által megszaggatott gyökerei nem tudják a törzs számára biztosítani a kellő nedvességet, a fa nedvben megreked és jön az észlelt szűkösítés.

A telepítés előtti helytelen talajelőkészítés sokszor már az erdősítés során érezteti hatását. Aszályos években a megmaradás oly alacsony, hogy egyes erdészek hamar kimondják az ítéletet: erre a területre fenyőt sem lehet telepíteni. Ennek ellenkezőjéről győződtem meg az Inke község határában lévő 20. tag erdősítése során. A területet 1950 őszén erdősítették gödrös ültetéssel, 1 éves erdecsemetével. Erdősítés előtt a talaj a *Corynephorus canescens* gyér csomói és köztük a *Caldonia* borította. Erdősítés előtt az erdőgazdaság akkori vezetői szükségtelennek tartották az általam javasolt szántást, és így csak egyszerű gödörösással történt az ültetés. Kísérletképpen 100 m²-es foltokat jelöltem ki a terület különböző kitétségein, pásztás ással 50 cm szélességben és két ásonyom mélyen megforgattam a talajt. Az erdősítés megeredése és megmaradása 1951-ben kifogástalan (95%) volt, sőt mint megfigyeltem, pásztáimban a csemetek kisebb zöld részt hajtottak, mint azok, amelyek csak a gödörben voltak. Jött azonban az 1952-es száraz év és az erdősítés több mint 50%-ban kipusztult. A területet megvizsgálva azt tapasztaltam, hogy az általam készített pásztákban jóformán semmi pusztulás nem volt. Amit találtam, az is a pajod rágásától származott. Az elpusztult csemetek gyökérfeltárása során megállapítottam, hogy a csemetek gyökérzete a talaj színe alatt 15—20 cm mélységben, 1,5—2 m távolságig terült szét, a karógyökér az eredeti 40 cm-es ültetési mélységet pedig csak néhány cm-rel haladta meg. A pásztákban a gyökérzet normálisan fejlődött, ott felszíni gyökérszétterülés nem volt tapasztalható.

Az elegyetlen és helytelenül nevelt fenyőállomány után megvigasztalódik a szemlélő, ha az erdeifenyőt lomelegyben vizsgálja. Kifogástalan a fejlődése már a tölgyállományban is, de legszebb törzseit a gyertyános, hársas részekben találjuk. Elegyetlen előfordulásában az ágtisztulás is nehezen megy. Lombbal elegyesen kifogástalan, ágtiszta törzseket nevel s elmarad az ágpereszlenek helyén a törzsdűdor kialakulása is akkor, ha az időben végzett tisztítás és gyérítés után törzsének legalább egyharmadát élő korona borította, 50 éves korban közel 30 m magasságot és 34—40 cm mellmagasságot is elér. Megfigyelésem szerint legkiválóbb fejlődését lombállományba elegyítve akkor éri el, ha elegyaránya 0,1—0,3-nál nem nagyobb. Hasonló kedvező fejlődést — bár nem olyan szép törzsalakot — mutat az erdeifenyő elegyetlen állománya akkor, ha időben kialakított második szintje van. Alsószintnek kiváló a gertyán, mogoró, de a mezei- és vénicszil (Somogyfajsz), sőt az akáccal és bodzával történő együttes előfordulása is. Megnehezíti mesterséges erdősítését az, hogy a vágásterületeken igen nagy tömegekben szaporodik el a cserebogár pajod. Ezt elkerülhetjük, mivel az erdeifenyő a legszárazabb termőhelyektől a legüdebbig kiválóan újul. Ennek üzemi megoldása parancsoló szükségesség. Eddigi megfigyeléseink szerint nem minden évben kapunk újulatot. Ezt nemcsak a magtermés befolyásolja, hanem az időjárás is. Ha a májusi csapadékmaximum után nyári aszály következik, vagy a tavaszi csapadék helyett szárazságot kapunk, az utóbbi esetben

újulat egyáltalában nem jelenik meg, az előbbi esetről pedig a megtelepült újulat teljesen el is tűnik. Ilyenkor mesterséges beavatkozásra van szükség.

Összegezve: Fenyő telepítését teljes szántás vagy legalább is pásztás ázott talaj-előkészítés előzze meg, amit ősszel kell elvégeznünk. Ültetéshez erőteljes gyökérzetű, legalább 1:2, de többségében 1:3, vagy igen száraz domboknál 1:4 törzs- és gyökérarányú csemétét használjunk (a gyökér javára számítva a hosszúságot). A gyökér minimális hosszúsága 25 cm, s mennél több hajszálgyökere legyen. Legjobb az iskolázott csemete, de megfelelő csemetekertből (nem mélyfekvésű, hanem a bucka alsó kétharmadában telepített, 60 cm-es rigolírozással történt első talajelőkészítéssel), megfelelően kiritkított vetésből (egy folyóméterre 80–100 db csemete) származó egy éves magági csemete is eredményesen használható. Ennél azonban fokozottabban kell vigyáznunk az ültetés kivitelére. Szakirányítás hiánya miatt előfordul, hogy az ültetőmunkások az elrendelt gödrös ültetés helyett egyszerűen az ásóval ültött résbe gyömöszölik a csemétét a nagyobb teljesítmény és az ezzeljáró nagyobb kereset érdekében. Igen fontosnak tartom az ültetőbot használatát.

Elegyetlen fenyvesek telepítését be kell szüntetni. Ha más megoldás nincsen, azt kell elérnünk, hogy legalább jó alsószinttel rendelkezzenek az állományok. Az alsószint azonban necsak 2–3 m magas cserjeszint legyen hanem hatoljon lehetőleg a fenyőtörzsek feléig, felső egyharmadáig. A gyertyán mellett alkalmasnak találok erre a célra a hársakat is, különösen az itt őshonos ezüsthársat. Egyébként minden lombfát felhasználhatunk, ami az adott termőhelyen fejlődni képes. Ha csak különleges indok nem követheti, ne törekedjünk arra, hogy egy területen az erdőfenyő 0,5–0,6-nál nagyobb hányaddal szerepeljen. Elegyítsünk közéje mindig lombot. Lomberdősítéseinknél pedig 0,1–0,3 arányban elegyítsünk fenyőt csoportosan úgy, hogy egy-egy csoport területe a 200–300 m²-t ne haladja meg. Továbbra is alkalmazhatjuk a sűrű hálózatot, azonban gondoskodjunk időben a tisztítások és gyérítések elvégzéséről. Főszempont legyen, hogy 20 éves korig a törzsek felét, azon túl pedig a törzs felső egyharmadát borítsa élő korona. Ha bármi okból nem gondoskodtunk a telepítéskor elegyről, illetve alsó szintről, akkor azt minél előbb, de az állomány első gyérítése után feltétlenül oldjuk meg alátelépítéssel.

Feketefenyő

Meglepően eltérő viselkedést mutat területünkön. Feketefenyő állományaink helyenkint sínylődnek (Berzence), másutt azonban kiváló törzsfajlásuk a telepítés lehetőségeivel biztat. Sehol sem szárnyalja túl az erdőfenyő fejlődését, s csak igen kevés helyen éri el. Az eltérő eredmények valószínűleg származási kérdéssel magyarázhatók. A meszes termőhelyekről betelepített állományok nem fejlődnek jól, ellenben a serpentinről származók kielégítően nőnek. Mivel fája nem olyan értékes, mint az erdőfenyőé, telepítése csakis kifogástalan állományokról származott magból nevelt csemetével, a gyantatermelés fokozása érdekében elegyes állományban indokolt. Elegy esetén a 0,1-et ne haladja meg. Nagy feladatunk a pusztuló feketefenyvesek átalakítása. Mint érdekességet megemlítem, hogy a somogyi homokon a feketefenyő csak kismértékben újul fel természetes úton. Magam csak két helyről ismerem természetes újulatát, Nagybjomról (Lencsén) és Inkéről (Ördögdomb).

Lucfenyő

Kis területet foglal el. A meglévő lucok azt mutatják, hogy különösen a buckák között lévő halastavak mente és főleg a K-i és É-i kitettségek alkalmasak a telepítésére. Az állományszéleken lévő fák egyes helyeken bevetették a szomszédos tölgyállományok talaját és újulatuk most ott mint második koronaszint szerepel. Fejlődésük kielégítő, s mint előhasználati fa, ha nem is vastag méretű, de értékes fa-tömeget szolgáltat.

Símafenyő

Állományban elég ritka, de kisebb-nagyobb számban csaknem mindenütt megtalálható. Fejlődése a nagyobb mérvű telepítésre csábít, azonban fáját, használhatóságát somogyi viszonylatban még nem vizsgálták meg. Eddigi telepítései szerint a száraz homokra nem való.

Banksfenyő

A somogyi homokra nem alkalmas. Könnyű vele erdősíteni, gyorsan is nő, állományai azonban 15 éves korban pusztulnak. Egyetlen felhasználási lehetősége, hogy

a fővad nagyon szeret rajta dörzsölni és hántani s olyan állományban, ahol cs szálanként is megtalálható, kizárólag ezeket károsítja. Ezt a tulajdonságát felhasználva erdősítéseinkbe hektáronként 500—1000 db-ot szoktunk erre a célra ültetni.

Vörösfenyő

A száraz dombokra nem való, az üde termőhelyeken azonban jól fejlődik s értékes fája miatt a lombelegyítésre alkalmazható. Csak tág hálózatban célszerű telepíteni. Mi a 6x6 m-es hálózatot használjuk.

Szurkosfenyő

Meg kell még említenem az általam csak az Iharosi „Máhomoki” erdőből ismert szurkosfenyő állományt. Kiváló törzsfejlődése a legszebb erdeifenyőével vetekszik. További felhasználását azonban csak a tudományos termőhelyi illetve szilárdságtani vizsgálatok dönthetik el.

Rövid tanulmányom nem azt a célt szolgálja, hogy a somogyi homok fenyvesítési, akácosítási problémáit megoldottnak tüntesse fel. — Még igen sok a tennivaló ahhoz, hogy elmondhassuk: mindenre kialakult módszerünk van és azokat a gyakorlat üzemszerűen alkalmazhatjuk. Ha azonban mindnyájan, akik itt dolgozunk, akarjuk — mert hiszen akarjuk —, akkor kellő tudományos támogatással meg tudunk birkózni a mai nehézségekkel, s a fejlesztési tervünk adta korlátlan lehetőségeket kihasználva, hazánkat, népünket gazdagabbá tudjuk tenni egy jelentős területű, komoly fatömeget adó, szép erdővidékkel.

EGYESÜLETI HÍREK

Az egyesület vidéki csoportjai ország-szerte megünnepelték felszabadulásunk tizedik évfordulóját és megemlékeztek erdészetünknek a tíz év alatt elért hatalmas eredményeiről.

A sárvári csoport a szombathelyivel együttesen rendezett egésznapos ünnepséget Sárvárott. Itt délelőtt *Barabits Elemér* a szombathelyi erdőgazdaság erdőművelési előadója tartott előadást az erdőgazdaságilag már kipróbált külföldi fenyő- és lombfélélekről, délután pedig *Sirhán Jenő*, a sárvári erdőgazdaság igazgatója ismertette az erdészet 10 éves fejlődését. Baján *Erdélyi János* erdőgazdasági igazgató méltatta az erdőgazdaság eredményeit, Debrecenben *Lesznyák József* főmérnök, Recskén *Ferenczy Ferenc* erdőmérnök, Miskolcon *Kuthy István* csoportelnök, Szegeden pedig *Kiss Gyula* egyesületi tag.

*

A békésmegyei csoportnál a szakmai továbbképzés során február 28-án *Kállay József* erdőmérnök tartott előadást a talaj életéről és tápanyagairól, április 1-én pedig *Sipos Sándor* erdőművelési előadó ismertette az erdőgazdaság fejlesztési tervének fahasználati és erdőművelési vonatkozásait. Mindkét előadás után élénk vita alakult ki és az előadottakhoz számosan szóltak hozzá.

*

Merza Béla, a nyiregyházi csoport propagandafelelőse a munkásság világünnepé tiszteletére felajánlotta, hogy

1955. május 1-ig a nyiregyházi erdőgazdaság valamennyi besorolt munkavállalóját felvilágosító munkával egyesületi tagnak megnyeri. Ezzel a csoport jelenlegi 63 fős taglétszámát 140 főre kívánja emelni. Ugyanakkor felajánlást tett AZ ERDŐ terjesztésére vonatkozóan is azzal, hogy a 42 fős előfizetést legalább 60-ra emeli.

*

A soproni csoport márciusi klubestjén *Sziklai Oszkár* egyesületi tag vezetése mellett *Koltay György*: „Erdészeti nemesítés hazai feladatai” c. előadását vitatták meg. A vita során elhangzott sok és rendkívül magas színvonalú hozzászólás a soproni klubesték különös jelentőségéről tanuskodott.

*

Lapunk előfizetőinek száma az elmúlt hónapokban már elérte, sőt túl is haladta az engedélyezett megjelenési példányszámot. A kiadó ezért addig, amíg a példányszám felemelése meg nem történhet, egyes előfizetéseket visszamondott. A csökkentést kizárólag hivatalosan előfizetett példányoknál eszközölte, az egyéni előfizetéseket minden esetben kielégítette. A jövőben is elsősorban az egyéni előfizetéseket fogja kielégíteni, fontos azonban, hogy az előfizetések minden esetben előre és pontosan megtörténjenek. Különösen felhívjuk erre most az egyéni előfizetőink figyelmét, mert tartalék hiányában az egyes számok utólagos beszerzésére nincs mód.

SOMMAIRE

<i>L. Bakkay</i> : Le rôle du peuplier grisard dans l'intensification du rendement des forêts	185
<i>Gy. Geschwind</i> : Le traitement des peupleraies aux environs d'Ásványráró'	191
<i>I. Sági</i> : Observations sylviculturales dans le Nord de la montagne Mátra	197
<i>I. Bánó</i> : Quelques mots au sujet de la question du traitement des peuplements granifères de pin sylvestre	201
<i>S. Földes</i> : Sur l'application exagérée des conifères dans le boisement	204
<i>A. Béky dr.</i> : Sur la question d'acacia	207
<i>A. Fritsch, J. Palóc</i> : Sur les plans de transport forestier	209
<i>M. Kiss</i> : Les questions sylviculturales du sable de la Petite Plaine Hongroise ...	213
<i>Z. Fülöpp</i> : Notre École Forestière et les chemins de fer forestiers	219
<i>L. Völgyi</i> : L'acacia et le pin sur sable au comitat Somogy	220

En couverture : La charrue travaillant par portions construite par Kiss—Horváth.
En reverse : La remorque pour transport de grumes construite dans l'usine expérimentale de l'Entreprise Forestière de Transport et de Réparation de Machines.

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa.

Felelős szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa.

Szerkesztőbizottság: BABOS IMRE a mezőgazdasági tudományok doktora, JABLÁNCZY SÁNDOR a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, KÁLDY JÓZSEF, KOCSÁRDI KÁROLY, LÁDY GEZA, MADAS ANDRÁS, PÁRIS JÁNOS, SALI EMIL, TÖMPE ISTVÁN.

A szerkesztő helyettese: JEROME RENÉ. Technikai szerkesztő: AKOS LÁSZLÓ.

Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. Országos Erdészeti Főigazgatóság.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Vécsey utca 4. Telefon: 122-790. MNB. fiókszám: 46.

Megjelent 1400 példányban. Előfizetési ára egy évre: 60 Ft, félévre 30 Ft. Megjelenik minden hónapban. Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

29919-689/2 - Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső.)

